

Obsah

Předmluva	11
Redakční poznámka	18
Seznam použitých zkratk	19
I. STALINŮV STÍN	25
Druhá světová válka	25
Sovětský svaz za války	28
Spojenci a „spojenci“	32
Země bojující proti Ose	33
Spojenci nacistického Německa	45
Konec války – bod nula?	51
Cesty k moci (1945–1953)	55
Mezinárodní vztahy: od spolupráce ke konfrontaci	55
Diplomacie na konci války	55
Sovětský svaz světovou velmocí	60
Počátky studené války	64
Německá otázka a globalizace studené války	73
Sovětský svaz v období pozdního stalinismu	79
Vnitropolitický vývoj	79
Problémy poválečné obnovy	88
Problém sovětizace	95
„SBZ“ aneb jaké Německo, taková Evropa?	103
Spojenci Západu na obtíž?	123
Československo: zhroutení mostu mezi Východem a Západem	123
Polsko: o vládu a hranice nebo naopak?	159
Od fašismu ke komunismu	174
Maďarsko: poprvé demokracie?	174
Rumunsko: komunismus v monarchii	191
Bulharsko: represe a sovětizace	201
Komunismus svépomocí a rychle	209
Jugoslávie: „stalinštější než Stalin“	209
Roztržka	217

Albánie: sovětizace bez Sovětů	21
Neúspěšné pokusy o komunismus	21
Finsko: „ozbrojení opilci ve večerním vlaku na Helsinky“	21
Řecko: „povstání v Řecku musí být co nejrychleji zastaveno“	23
Lidová demokracie?	24
Německá demokratická republika	25
Polská lidová republika	25
Československá republika	26
Maďarská lidová republika	24
Rumunská lidová republika	26
Bulharská lidová republika	27
Federativní lidová republika Jugoslávie	27
Albánská lidová republika	28
Restaurace stalinismu	28

II. POSTSTALINSKÝ OTŘES 24

Sovětský svaz a sovětský blok po Stalinově smrti:

jedna krize, dva trendy	24
Sovětský svaz 1953–1970	29
Boj o nástupnictví (1953–1956)	29
„Naše generace bude žít v komunismu“	30
Z vrcholu k porážce (1958–1964)	30
Sociálně ekonomický vývoj 1953–1964	31
Kultura	32
Národnostní otázka	32
Zahraniční politika	32
První krize impéria a berlínská zeď	32
Sovětsko-čínská roztržka	33
Kubánská raketová krize	34
Od chaosu ke stabilitě 1964–1970	37
Vnitropolitický vývoj	37
Sociálně ekonomický vývoj	34
Zahraniční politika	37
Čínské ambice	34
Pražské jaro	35
Satelity	35
Maďarsko: revoluce proti komunismu (1953–1956)	35
Rákosi versus Nagy	35
Revoluce	36
<i>Delenda est Budapest</i>	36
Kruté epilogy	37
Československo: reforma komunismu (1953–1968)	37

Destalinizace?	375
Novotný!	379
Reformy?	382
Intervence!	386
Polsko: adopce komunismu (1953–1970)	390
Natolin versus Puławy	390
<i>Pazdziernik</i>	393
Polská cesta k socialismu	397
Milénium, ale čím?	400
<i>Marzec</i>	404
<i>Grudzień</i>	407
NDR: komunismus v sezónním státu (1953–1970)	411
Od Ulbrichta k Ulbrichtovi	411
Berlínská zeď	419
Poslední dekáda W. Ulbrichta	425
Rumunsko: separace komunismu (1953–1970)	432
Podivná destalinizace	432
Cesta z Moskvy do Bukurešti přes Peking	435
... bude tvárný, ale především neškodný	438
Bulharsko: loajální komunismus (1953–1970)	442
Destalinizace bez obsahu	442
Konec zvláštní cesty	443
Živkov na vrcholu moci	446
Albánie: regresivní komunismus (1953–1964)	447
Od stalinismu k hoxhismu	447
Čínská cesta	449
Jugoslávie: samosprávný komunismus (1953–1968)	451
Smířit se s Moskvou není jen tak	451
„Rubikony“ J. B. Tita	455
Hospodářská reforma...	459
... a nacionalismus	463
Management krize	466

III. REKONSTRUKCE SYSTÉMU 471

Problém neostalinismu 471

Sovětský svaz 1970–1985 477

Od stability ke stagnaci (1970–1982) 477

Vnitropolitický vývoj 477

Sociálně-ekonomický vývoj 483

Národnostní otázka 492

Kultura 498

Disent a opozice 499

Zahraniční politika	502
Détente	502
Od détente ke druhé studené válce	511
Konec détente: Afghánistán a polská krize	517
Interregnum: Andropov a Černěnko (1982–1985)	522
Satelity	525
Maďarsko: kádárismus (1956–1988)	525
„Kdo není proti nám, je s námi.“	525
Pokus o reformu	528
Alternativy a opozice	535
Od Moháče bylo všechno špatně?	540
Polsko: od technokracie k úpadku (1971–1987)	543
Druhé Polsko?	543
Opozice	548
Iluze zrychlení	551
Solidarita poprvé	558
Mezi komunismem a demokracií	567
Polský pokus o přestavbu	570
Československo v období normalizace (1969–1989)	571
Život v <i>Poučení</i>	571
Hospodářské základy gulášového komunismu	578
Život mimo <i>Poučení</i>	582
Úzký profil režimu	584
Se Sovětským svazem na věčné časy?	588
NDR za vlády Ericha Honeckera (1970–1989)	594
Za věrnost uznání	594
Nový německý stát – nový německý národ?	599
Nebezpečí přichází z Východu	604
Rumunsko v „Éře Ceaușescu“ (1970–1989)	607
Karpatský génius	607
Soudruh Ceaușescu snídá – a celá země mu přeje dobrou chuť	611
Bulharsko za živkovovského absolutismu (1970–1989)	617
I Bulharsko dalo něco světu	617
Přestavba po bulharsku	620
Turci nejsou Turci	621
Maďarské inspirace	623
Albánie: na cestě do pravěku (1964–1990)	624
Permanentní revoluce po albánsku	624
Vlastními silami	626
Hoxhovo dědictví	630
Jugoslávie: koexistence s otazníkem (1969–1989)	632
Decentralizace a nacionalismus	632

Ústavní experimenty	635
Strana, stát a nacionalismus	638
Jugoslávie po Titovi	640
IV. ROZPAD	644
Sovětský svaz a revoluce ve východní Evropě	644
Gorbačovova éra (1985–1991)	647
Cesta k revoluci	647
Nové myšlení a konec studené války	653
Radikální reformy	659
Od reform k rozkladu	663
„Probuzení národů“	666
Od Sjezdu lidových poslanců k poslednímu sjezdu KSSS	674
Zánik SSSR	679
Konec bloku a komunismu	687
Polsko: revoluce dohodou aneb Solidarita podruhé	687
Maďarsko: ústavní revoluce	699
NDR: <i>Wir sind das Volk – wir sind ein Volk</i>	709
Československo: rychlá revoluce	717
Bulharsko: od hvězdy k růži	727
Rumunsko: vzpoura poddaných	732
Albánie: na cestě od demokratizace k demokracii	735
Jugoslávie: nacionalismus versus komunismus	741
Konec dobrý – vše dobré?	748
Seznam tabulek	758
Literatura	761
Chronologická tabulka	784
Personální obsazení hlavních stranických a státních funkcí zemí sovětského bloku v letech 1945–1991	828
Rejstřík	832